

VINGE BRIEF

Ett halvår med FDI-lagen

Lagen om granskning av utländska direktinvesteringar (FDI-lagen) har varit i kraft i ett halvår, sedan den 1 december 2023. FDI-lagen innebär att investeringar i många olika svenska företag inte får genomföras innan de har anmälts till och godkänts av Inspektionen för strategiska produkter (ISP). FDI-lagen har ett omfattande tillämpningsområde och aktualiseras i ett stort antal transaktioner. Under det första halvåret har mer än 550 investeringar anmälts till ISP, men ännu har ingen investering förbjudits.

Allmänt om FDI-lagen

FDI-lagen har ett säkerhetspolitiskt syfte och ska hindra utländska direktinvesteringar som kan inverka skadligt på Sveriges säkerhet eller på allmän ordning eller allmän säkerhet. En utländsk direktinvestering kan förbjudas eller förenas med villkor om det är nödvändigt för att skydda dessa intressen. Lagen är utformad så att den omfattar redan relativt små investeringar i en stor mängd verksamheter.

Investerare som omfattas

FDI-lagen gäller oavsett i vilket land investeraren har sitt säte eller medborgarskap. Också svenska investerare och investerare från andra EU-länder behöver anmäla investeringar i företag som omfattas av regelverket.

I lagen används begreppen *utländsk* och *direktinvestering* trots att lagen gäller för såväl svenska investerare som indirekta investeringar. Med *direktinvestering* avses en aktiv investering som ger investeraren inflytande över företaget, till skillnad från passiva investeringar som inte ger något inflytande. Med *utländsk* investerare avses investerare från länder utanför EU. Endast investeringar av investerare från länder utanför EU kan förbjudas eller förenas med villkor för godkännande, men enligt lagen så anses en investerare vara "utländsk" så snart investeraren ägs till viss del av fysiska eller juridiska personer från länder utanför EU.

Verksamheter som omfattas

FDI-lagen gäller för investeringar i *skyddsvärd verksamhet*. Lagen gäller endast om den skyddsvärda verksamheten bedrivs av ett bolag eller annan entitet som har hemvist i Sverige. Ett målbolag som bedriver skyddsvärd verksamhet är skyldigt att upplysa investeraren om att FDI-lagen gäller och att anmälningsskyldighet föreligger. Skyldigheten att upplysa investerare gäller inte för bolag vars aktier handlas på en reglerad marknad eller handelsplattform.

Verksamheter som utgör skyddsvärd verksamhet enligt FDI-lagen

SAMHÄLLSVIKTIG VERKSAMHET

Verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har publicerat föreskrifter där ett mycket stort antal verksamheter klassificeras som samhällsviktiga och därmed omfattas av FDI-lagen. Samhällsviktig verksamhet är den vanligast förekommande typen av skyddsvärd verksamhet i FDI-lagen. MSB:s föreskrifter förväntas uppdateras under 2024 och ytterligare verksamheter kommer att läggas till och omfattas av FDI-lagen.

PERSONUPPGIFTER ELLER LOKALISERINGSUPPGIFTER

Behandling i stor omfattning av känsliga personuppgifter* (enligt artikel 9(1) i GDPR) eller av lokaliseringsuppgifter** i eller genom en vara eller tjänst.

* *Känsliga personuppgifter* är uppgifter som avslöjar etniskt ursprung, politiska åsikter, religiös eller filosofisk övertygelse eller medlemskap i fackförening, genetiska uppgifter, biometrisk uppgifter för att entydigt identifiera fysisk person, uppgifter om hälsa eller uppgifter om en fysisk persons sexualliv eller sexuella läggning.

** *Lokaliseringsuppgifter* är uppgifter som behandlas i ett allmänt mobilt elektroniskt kommunikationsnät och som anger den geografiska positionen för en slutanvändares terminalutrustning, eller uppgifter i ett allmänt fast elektroniskt kommunikationsnät om nätanslutningspunktens fysiska adress.

KRIGSMATERIEL

Tillverkning eller utveckling av, forskning om eller tillhandahållande av krigsmateriel enligt lagen om krigsmateriel eller tillhandahållande av tekniskt stöd avseende krigsmateriel.

PRODUKTER MED DUBBLA ANVÄNDNINGSSOMRÅDEN

Tillverkning eller utveckling av, forskning om eller tillhandahållande av produkter med dubbla användningsområden eller tillhandahållande av tekniskt bistånd för sådana produkter. Vilka produkter som omfattas framgår av bilaga I till [förordning \(EU\) 2021/821](#) om upprättande av en unionsordning för kontroll av export, förmedling, transitering och överföring av samt tekniskt bistånd för produkter med dubbla användningsområden.

SÄKERHETSKÄNSLIG VERKSAMHET

Verksamhetsutövare som bedriver säkerhetskänslig verksamhet som omfattas av [säkerhetsskyddslagen](#). Det kan påpekas att många företag är leverantörer av varor och tjänster till säkerhetskänslig verksamhet och har kanske ingått säkerhetsskyddsavtal med verksamhetsutövare. En sådan leverantör är inte därigenom en verksamhetsutövare som omfattas av säkerhetsskyddslagen.

FRAMVÄXANDE ELLER STRATEGISKT SKYDDSVÄRD TEKNOLOGI

Forskning om eller tillhandahållande av produkter eller teknik inom framväxande teknologier eller annan strategiskt skyddsvärd teknologi eller verksamhet med förmåga att tillverka eller utveckla sådana produkter eller utveckla sådan teknik. En förteckning över framväxande teknologier eller annan strategiskt skyddsvärd teknologi finns i bilaga 2 till [regeringens förordning](#) om granskning av utländska direktinvesteringar.

KRITISKA RÅVAROR, METALLER OCH MINERALER

Prospektering, utvinning, anrikning eller försäljning av kritiska råvaror eller av metaller eller mineral som är strategiskt viktiga för Sveriges försörjning. En förteckning över kritiska råvaror och metaller och mineral finns i bilaga 1 till [regeringens förordning](#) om granskning av utländska direktinvesteringar.

Granskningsmyndighet

Inspektionen för strategiska produkter (ISP) är granskningsmyndighet. ISP ska underätta Försvarsmakten och Säkerhetspolisen om de investeringar som anmäls till ISP. Om ISP inleder en fördjupad granskning ska ISP samråda med Försvarsmakten, Säkerhetspolisen, MSB, Försvarets materielverk och Kommerskollegium. ISP får därutöver samråda med ytterligare myndigheter som kan ha relevant kunskap om den verksamhet investeringsobjektet bedriver.

ISP kan inleda en granskning på eget initiativ. En granskning på eget initiativ kan ske när en investering felaktigt inte har anmälts till ISP, men också vid investeringar som inte är anmälningspliktiga.

Anmälningsskyldighet

En investering ska anmälas till ISP om

- (i) målbolaget eller något dotterbolag till målbolaget har hemvist i Sverige,
- (ii) målbolaget eller dotterbolaget bedriver skyddsvärd verksamhet, och
- (iii) investeraren uppnår ett inflytande i bolaget som motsvarar eller överstiger 10, 20, 30, 50, 65 eller 90 procent av rösterna i bolaget.

FDI-lagen tillämpas alltså redan vid en så låg andel som tio procents rösträtt (direkt eller indirekt) i ett bolag som bedriver skyddsvärd verksamhet. Det är andelen rösträttigheter som är relevant, inte den ekonomiska ägarandelen om den skulle avvika från andelen rösträttigheter.

En investering måste anmälas till ISP varje gång en ny tröskel uppnås eller överskrids. Lagen tillämpas också om investeraren på något annat sätt får ett direkt eller indirekt inflytande i ledningen av målbolaget samt vid inkrämsöverlåtelser. Ett exempel på ett annat inflytande än rösträtt som medför anmälningsplikt är om investeraren får rätt att utse en styrelseledamot.

Lagen omfattar även indirekta förvärv. Detta aktualiseras exempelvis vid förvärv av ett utländskt bolag med dotterbolag i Sverige, eller förvärv av ett svenskt moderbolag som inte omfattas av FDI-lagen men som har ett dotterbolag som bedriver skyddsvärd verksamhet. Investeringar i noterade bolag omfattas av FDI-lagen.

FDI-lagen gäller endast bolag och andra entiteter som bedriver skyddsvärd verksamhet och har hemvist i Sverige. Om den skyddsvärda verksamheten inte bedrivs av ett bolag eller annan entitet med hemvist i Sverige, behöver investeringen inte anmälas till ISP, oavsett om företagets utländska entiteter bedriver skyddsvärd verksamhet. Ett utländskt bolag som har en registrerad filial i Sverige omfattas inte av FDI-lagen.

Investeringar i andra slags juridiska personer och entiteter än aktiebolag, som handelsbolag och stiftelser, samt nyetableringar (så

Koncerninterna omstruktureringar omfattas enligt ISP av anmälningsplikt om transaktionen leder till att ägarstrukturen över svensk skyddsvärd verksamhet förändras.

”Också svenska investerare och investerare från andra EU-länder behöver anmäla investeringar i företag som omfattas av regelverket.

kallade *greenfield investments*) omfattas av anmälningsskyldighet. Förvärv av aktier som vid nyemission förvärvas med företrädesrätt i förhållande till det antal aktier investeraren äger, är undantagna från anmälningsskyldighet trots att investeraren kan komma att öka sitt innehav och uppnå eller överskrida en investeringströskel.

Koncerninterna omstruktureringar omfattas enligt ISP av anmälningsskyldighet om transaktionen leder till att ägarstrukturen över svensk skyddsvärd verksamhet förändras. Detta kan exempelvis vara fallet om en skyddsvärd verksamhet överläts genom en inkråmsöverlåtelse från ett svenskt aktiebolag till ett utländskt bolag inom samma koncern, även när den yttersta ägaren är densamma.

Tillfälligt genomförandeförbud

En anmälningsskyldig investering får inte genomföras förrän ISP har godkänt investeringen. Detta förbud gäller oavsett om investeraren är svensk, från ett annat EU-land eller från ett land utanför EU.

Anmälan till ISP

Det är investeraren som är skyldig att anmäla en investering till ISP innan investeringen genomförs (det vill säga innan *closing*). Det tillämpas inga avgifter för att lämna in en anmälan till ISP. I anmälan till ISP måste investeraren noggrant redovisa ägarstrukturen hos målbolaget före och efter transaktionen och investerarens ägarstruktur hela vägen upp till investerarens yttersta ägare. Investeraren måste också redovisa bland annat hur transaktionen går till och den skyddsvärda verksamheten i målbolaget.

Anmälan till ISP ska göras när investeringens genomförande är nära förestående. Ofta görs anmälan efter att ett aktieöverlåtelseavtal har ingåtts mellan köpare och säljare, eller när ett offentligt bud på ett börsnoterat bolag har offentliggjorts. Det är dock möjligt att anmäla en transaktion i ett tidigare skede, om det exempelvis finns ett *letter of intent* eller liknande. Eftersom investeraren i anmälan till ISP behöver kunna redovisa i detalj hur ägarstrukturen i målbolaget ska se ut efter investeringen kan det i praktiken vara svårt att göra en anmälan i ett alltför tidigt skede.

Tidsfrister

Fas 1 – ISP ska inom 25 arbetsdagar från det att en anmälan är fullständig besluta om att antingen lämna anmälan utan åtgärd eller inleda en granskning av investeringen. Fristen börjar löpa när anmälan är fullständig.

Fas 2 – ISP ska inom tre månader från ett beslut att inleda granskning godkänna investeringen (med eller utan villkor för godkännandet) eller förbjuda investeringen. Denna frist får förlängas upp till sex månader om det finns särskilda skäl.

Granskningen hos ISP

ISP ska göra en helhetsbedömning i varje enskilt fall i fråga om vilka eventuella risker som

Investeringsströsklar

10%, 20%, 30%, 50%, 65%, 90%

Lagen är utformad så att den omfattar redan relativt små investeringar i en stor mängd verksamheter.

den berörda investeringen kan medföra. ISP bedömer vem investeraren är och andra relevanta omständigheter kring investeraren. ISP bedömer också hur skyddsvärd målbolagets verksamhet är för Sveriges säkerhet, allmän ordning eller allmän säkerhet. Prövningen enligt FDI-lagen av om en investering ska godkännas eller förbjudas är en säkerhetspolitisk bedömning.

När kan en investering förbjudas?

En utländsk direktinvestering ska förbjudas av ISP om det är nödvändigt för att förebygga skadlig inverkan på Sveriges säkerhet eller på allmän ordning eller allmän säkerhet i Sverige. Däremot kan en investering inte förbjudas om investeraren har hemvist i Sverige eller i ett annat EU-land. För att inte lagen ska kunna kringgå kan dock en investering förbjudas om den görs av en svensk investerare eller av en EU-investerare till förmån för någon annan som har säte eller medborgarskap i ett land utanför EU.

Godkännande med villkor

ISP får förena ett godkännande av en utländsk direktinvestering med villkor. Sådana villkor kan exempelvis avse investeraren, målbolagets verksamhet eller ledningen och kontrollen över målbolaget. Villkor får inte beslutas för investeringar som görs av en investerare från Sverige eller något annat EU-land.

Sanktionsavgifter

ISP får besluta om sanktionsavgifter om upp till 100 miljoner kronor vid överträdelser av FDI-lagen. En sanktionsavgift kan påföras om en investerare underlåter att anmäla en investering. Likaså kan en sanktionsavgift påföras

om ett förvärv slutförs innan ISP har godkänt investeringen, eller investeraren bryter mot villkor som har beslutats av ISP. En investerare och/eller målbolag som har lämnat oriktiga uppgifter till ISP eller underlåtit att tillhandahålla begärda uppgifter till ISP kan också påföras en sanktionsavgift. Säljaren kan inte påföras någon sanktionsavgift.

Sekretess och partsinsyn

Hos ISP gäller sekretess för uppgifter i anmälan och övriga handlingar om parternas affärs- och driftsförhållanden. Därutöver gäller sekretess till skydd för rikets säkerhet för många av de uppgifter som ISP inhämtar eller hanterar vid prövningen av ett ärende. Vår erfarenhet hittills är att ISP upprätthåller ett förhållandevist starkt sekretesskydd för uppgifter som är känsliga att röja ur ett kommersiellt perspektiv för investeraren och övriga parter. ISP har därutöver hittills varit mycket restriktiv med att ge investeraren insyn i ärendet. ISP har regelmässigt vägrat att lämna ut uppgifter som tillförts ärendet, som till exempel ISP:s egna anteckningar och yttranden från samverkansmyndigheterna.

Överklagande

ISP:s beslut att förbjuda en investering eller att förena ett godkännande med villkor får överklagas till regeringen. ISP:s beslut om föreläggande eller sanktionsavgift får överklagas till Förvaltningsrätten i Stockholm.

FDI-lagen tillämpas parallellt med säkerhetsskyddslagen

FDI-lagen gäller parallellt med granskningssystemet i säkerhetsskyddslagen vid överlåtelse av säkerhetskänslig verksamhet. Säkerhetsskyddslagen tillämpas på verksamheter som är av betydelse för Sveriges säkerhet. Exempelvis kan vissa verksamheter omfattas om de har betydelse för totalförsvaret, Sveriges demokrati, eller samhällsviktig infrastruktur, energiförsörjning eller elektronisk kommunikation. Granskningssystemet i

säkerhetsskyddslagen har ett väsentligt mer begränsat tillämpningsområde än FDI-lagen, eftersom färre verksamheter och transaktionstyper träffas av säkerhetsskyddslagen. I vissa fall kan dock ett och samma förvärv aktualisera både en anmälningsskyldighet enligt FDI-lagen och en samrådsskyldighet för överlåtelse av säkerhetskänslig verksamhet enligt säkerhetsskyddslagen.

Läs mer om Vinges rådgivning kring utländska direktinvesteringar på vinge.se/fdi.

Kontakt

STOCKHOLM
Daniel Wendelsson
Delägare
daniel.wendelsson@vinge.se

MALMÖ
Sofie Nordgren
Delägare
sofie.nordgren@vinge.se

Sebastian Örndahl
Delägare
sebastian.orndahl@vinge.se

BRYSSEL
Martin Johansson
Delägare
martin.johansson@vinge.se

GÖTEBORG
Anders Leissner
Expert sanktioner, shipping och försäkring
anders.leissner@vinge.se

Informationen i detta dokument är allmänt hållen och varken kan eller ska ersätta juridisk rådgivning i det enskilda fallet. De allmänna villkor som gäller för våra tjänster är tillgängliga på vinge.se.